

MEMÒRIA ARQUEOLÒGICA DE LA INTERVENCIÓ
EFFECTUADA ALS CARRERS DE TAPIOLES, 73 I
D'ANNÍBAL, 1, 2-2B, DE BARCELONA

Codi MHCB: 076/07

Data intervenció: 28 de maig-7 de juny de 2007

JOSÉ MANUEL ESPEJO BLANCO

Juny de 2007

ÍNDEX

- 1. FITXA TÈCNICA**
- 2. INTRODUCCIÓ**
- 3. ENTORN GEOLÒGIC I GEOGRÀFIC**
- 4. NOTÍCIES HISTÒRIQUES I INTERVENCIONS ANTERIORS**
- 5. MOTIVACIONS I OBJECTIUS DE LA INTERVENCIÓ**
- 6. METODOLOGIA**
- 7. DESCRIPCIÓ DE LES TROBALLES**
- 8. CONCLUSIONS**
- 9. BIBLIOGRAFIA**
- 10. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC**
- 11. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA**
 - 11.1. Documentació Planimètrica**
 - 11.2. Documentació fotogràfica**

1. FITXA TÈCNICA

NOM DE LA INTERVENCIÓ	Carrers de Tapioles, 73 i d'Anníbal, 1, 2-2B
UBICACIÓ	Districte de Sants – Montjuïc (Barri del Poble Sec) Barcelona
COORDENADES UTM Fus31N amb Datum ED50 (UB/ITC)	X: 430133 Y: 4580536 Z: 30, 50 m.s.n.m.
CONTEXT	Zona urbana
TIPUS D'INTERVENCIÓ	Preventiva terrestre
CLASSE D'ACTIVITAT	Control i/o excavació
DATES D'INTERVENCIÓ	28 de maig-7 de juny de 2007
PROMOTOR	FECSA-ENDESA
EQUIP TÈCNIC	Direcció: José Manuel Espejo Blanco

2. INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria recull els resultats del control arqueològic preventiu (Codi MHCB: 076/07) efectuat sobre unes obres de canalització en rasa, de 64 m de longitud aproximada (50 m en vorera i 14 m en calçada), realitzades per l'empresa **Espelsa** per a **Fecsa-Endesa** (número d'expedient: 0244907). La intervenció, feta sota la supervisió del **Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona**, que en va redactar el projecte d'intervenció arqueològica, ha estat duta a terme als carrers de Tapioles, 73 i d'Anníbal, 1, 2A-2B, al barri del Poble Sec, Districte de Sants – Montjuïc (**Figures 1-2**).

La direcció tècnica ha estat assumida per l'arqueòleg José Manuel Espejo Blanco, de l'empresa **ATICS, S.L., Gestió i Difusió del Patrimoni Històric i Arqueològic**, la qual ha facilitat tot el material necessari per a dur a terme la intervenció.

Les tasques arqueològiques, simultànies a les obres, s'iniciaren el dia 28 de maig i finalitzaren el 7 de juny, del 2007.

El control arqueològic tenia com a objectiu detectar i documentar possibles estructures antigues que poguessin veure's afectades per les obres, ja que el lloc on aquestes es desenvolupaven es troba inclòs en una "Zona d'Interès Arqueològic" d'un destacat valor, donat que es troba relacionat amb un sector històric molt important per a Barcelona.

3. ENTORN GEOLÒGIC I GEOGRÀFIC

La ciutat de Barcelona es troba dins d'un terme municipal que s'estén a la costa de la mar Mediterrània en una plana d'uns 5 km. d'amplària (l'extensió total del terme és de 91,41 km²), limitada al NW per la serra de Collserola (que culmina a 512 m al cim del Tibidabo), entre els sectors deltaics del Llobregat i el Besòs. La seva funció de capital ha estat sens dubte afavorida per la situació geogràfica d'aquesta plana, on conflueixen els dos grans eixos de comunicació que travessen en direcció Nord-Sud la Catalunya central (el Llobregat i l'eix dels rius Besòs-Congost-Ter) i que accedeixen a la ciutat a través del congost de Martorell el primer i del coll de Finestrelles, sota el turó de Montcada, el segon.

El Barcelonès comprèn el territori estès entre la Mediterrània i la Serralada Litoral, en el tram conegut per serra de Collserola, és a dir, entre els estrets de Martorell i de Montcada, per on els rius Llobregat i Besòs, respectivament, s'encaminen a la mar. Des del punt de vista de la morfologia, és fàcil identificar, al Barcelonès, dues grans unitats: Collserola i el Pla de Barcelona, que és a on s'ubica la ciutat de Barcelona, i per tant és aquella unitat morfològica que ens interessa.

El Pla de Barcelona és limitat per la Serralada de Collserola, i a migjorn, per la falla que segueix, ran de mar, des de Garraf i el turó de Montjuïc que és el punt més elevat, pels turonets dels Ollers, del Tàber, de les Fazies, de la Bota, fins el turó de Montgat, més enllà del Besòs.

La falla, originada al moment de la fractura del Massís Catalano-Balear, dibuixà el que, a grans trets, havia de ser la costa catalana. Per això, el pla inclinat del peu de Collserola és de basament paleozoic i d'estructura tabular, havent estat afectat per tots els moviments orogènics alpins. En el miocè i el pliocè, damunt del sòcol paleozoic se sedimentaren dipòsits marins, dels quals

són testimonis el seguit de turons suara anomenats. El Pla, que des de Collserola va baixant suaument i d'una manera regular, en el punt de contacte entre la Ciutat Vella i l'Eixample, es produeix una ruptura de continuïtat amb la presència d'un salt o esglaó d'uns vint metres, clarament visible en la morfologia urbana. Aquest tall va ser aprofitat per la defensa, recolzant-hi les muralles, o per a l'economia, instal·lant a les Moles diversos molins aprofitant el sallent. De l'esglaó cap a mar ja no hi ha sòcol de llicorella ni de granit, sinó un mantell al·luvial format per les aportacions de les rieres, dels torrents, dels deltes dels rius veïnals i el corrent litoral.

Així doncs, el Pla es pot dividir en tres sectors: El Pla inclinat, els turons arran de mar, i el pla de baix, que correspondria a la zona compresa entre l'esglaó i el mar. En aquest sector hi dominen materials al·luvials més fins aportats per rieres, torrents i les aigües d'escorrentiu que baixen de la serra i, també, dels corrents marins.

D'aquests tres sectors, la present intervenció s'ha efectuat al segon, i més concretament a la muntanya de Montjuïc —en el seu vessant nord-occidental—, que com ja hem indicat, és el punt més elevat (173 m) d'aquests turons presents a ran de mar, amb els quals el Pla acaba definitivament. Configurats en plegar-se els sediments miocènics i pliocènics que s'havien acumulat damunt del sòcol paleozoic, han tingut un paper destacat tan com a elements de defensa de la ciutat (el castell actual que domina la muntanya és del 1751), o com lloc d'ubicació d'activitats econòmiques diverses ja des de la prehistòria. Montjuïc es troba tallada per un penya-segat natural (pel cantó de mar) que constitueix l'anomenat Morrot, important indret on es documenta un taller d'indústria lítica i on s'explotaven les vetes de jaspi que allí abunden. També destaca el fet que de la muntanya s'ha extret la pedra molassa amb la qual es van edificar una part dels edificis més importants de la ciutat al llarg de la història.

4. NOTÍCIES HISTÒRIQUES I INTERVENCIONS ANTERIORS

Els orígens de la ciutat de Barcelona se situen al Mont Tàber, molt a prop del mar i dominat al sud pel promontori de Montjuïc, que facilita la defensa del seu litoral. Ben aviat, però, els límits s'anaren expandint pel pla, on s'aixequen, cap al nord, els turons de Monterols, el Putget, la Creueta, el Carmel, la Muntanya Pelada i el turó de la Peira.

Des del punt de vista urbanístic, podem diferenciar tres zones dins la ciutat. Prop del mar i dominat al sud pel gran promontori de Montjuïc hi ha el nucli antic, que resta emmurallat fins la desaparició de les muralles, a mitjans del segle XIX. Aquest espai inclou d'una banda, un nucli central conegut com a barri gòtic que correspon a la primitiva ciutat romana. Al seu voltant hi trobem tot un seguit de petites viles que es van formar en època medieval, dins el perímetre de les muralles aixecades al segle XIII. Aquestes viles noves són els actuals barris coneguts amb els noms de les esglésies que els centralitzen: del Pi, de Santa Anna, de Sant Pere, de Santa Maria del Mar i de la Mercè. Els darrers sectors urbanitzats del nucli antic de la ciutat —és a dir, la Rambla i el Raval— no van quedar inclosos dins el tercer recinte fortificat fins la segona meitat del segle XIV.

En segon lloc tenim tot un seguit de pobles que neixen entorn de la ciutat, i que n'acabaran formant part a finals del segle XIX. Per últim hi trobem l'Eixample, una àmplia zona quadrículada, de carrers amples, planificada a la segona meitat del segle XIX, seguint el Pla d'Ildefons Cerdà, quan ja s'havien enderrocat les muralles que impedièen el creixement urbanístic de Barcelona.

La intervenció s'ha produït als carrers d'Anníbal i Tapioles, al barri del Poble Sec, al peu de la muntanya de Montjuïc. L'emplaçament estratègic de Montjuïc (173 m d'alçada), amb domini visual del Pla de Barcelona i de la Serralada Prelitoral, dominant el mar i amb el Llobregat (antigament navegable) al

costat, fou, amb tota probabilitat, fonamental en l'ocupació humana de la muntanya ja des de la prehistòria. Aquesta ocupació prehistòrica es troba documentada per la presència d'estrís prehistòrics, fets de jaspi originari de Montjuïc, a jaciments prehistòrics del Barcelonès i el Baix Llobregat. De fet, amb motiu dels Jocs Olímpics de 1992, en una campanya de prospecció, es va localitzar el taller del Morrot, al peu del castell de Montjuïc, al nord del vessant que mira al port (MIRÓ, 1998). També restes de ceràmica cardial dispersa a Montjuïc ens parla de presència neolítica a la zona (SÁNCHEZ I POMÉS, 2001).

Amb posterioritat la muntanya va seguir albergant ocupació humana, primer de forma més o menys dispersa en forma d'hàbitat i necròpolis al món ibèric (laietans) i romà (MIRÓ, 1998; RIERA I PALET, 1993; GRANADOS, 1991), més estratègica en el període medieval (PIQUER, 1998; HERNÁNDEZ I VALLÈS, 1994; RIERA I PALET, 1993) —si bé també es va seguir ocupant determinades zones per a ús funerari (FERNÁNDEZ, 2005)—, per a consolidar-se finalment en època moderna i, sobretot, contemporània, després de superar-se un període de deplorable barraquisme. Per últim, i amb motiu de l'Exposició Universal de 1929, la vessant oriental de la muntanya va començar a configurar-se amb l'estructura en què la coneixem avui en dia (SÁNCHEZ I POMÉS, 2001).

Finalment, i més concretament en la zona que afecta a aquesta intervenció, també es tenen documentades algunes restes arqueològiques que revisten cert interès.

D'una banda, es va localitzar un jaciment del Bronze Final al carrer d'Anníbal en la confluència amb el carrer de Margarit: excavada en el sòl natural, es va documentar una estructura que presentava una secció troncocònica amb fons pla i dimensions més aviat reduïdes. Tot i que en el moment de l'excavació l'estat de conservació era molt deficient, per tipologia i dimensions s'identificà com a sitja d'emmagatzematge (MIRÓ, 1998; CEBRIÀ *et alii*, 1993).

I per altra banda, d'època medieval es té documentat a la vessant nord-oriental de la muntanya de Montjuïc l'existència d'una important necròpolis jueva, ubicada a uns 100 m sobre el nivell del mar, des d'on es dominava tota la ciutat medieval de Barcelona. A més de les excavacions portades a terme en els anys '40, es va efectuar una altra en 2001, que va permetre constatar que els límits de la necròpolis s'estenien a tots dos costats de la carretera del castell, encara que se'n desconeixen els límits físics de la mateixa. A partir de la tipologia sepulcral (característiques de la fossa, la seva orientació, la posició dels cossos) i de la relació espacial entre les sepultures, es pot establir una cronologia de la necròpolis que va del segle IX al XIV.¹

¹ La rellevància històrica d'aquest cementiri es fa palesa amb el fet que amb data del 15 de març del 2007, la Direcció General de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya, de conformitat a la Llei del Patrimoni Cultural Català (Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català), va declarar Ben Cultural d'Interès Nacional (BCIN) tot el conjunt, sent el més gran d'Europa documentat de la seva època.

5. MOTIVACIONS I OBJECTIUS DE LA INTERVENCIÓ

Les motivacions per les quals s'ha fet necessari un seguiment arqueològic en aquesta zona de Montjuïc, com ja hem comentat més amunt, es deu a que aquesta es troba en un espai inclòs en una "Zona d'Interès Arqueològic" d'un eminent valor, donat que es troba relacionat amb un sector històric molt destacat per a la ciutat.

En el cas concret que ens ocupa, aquest interès bé donat per la presència d'estructures de diferents èpoques a la zona afectada. Les més significatives són:

- La muntanya de Montjuïc ha estat ocupada des d'època prehistòrica (taller de jaspi epipaleolític a la zona del Morrot i una sitja del bronze final al carrer d'Anníbal), i aquesta ocupació i ús va continuar en època protohistòrica (zona alta de la muntanya) i romana.
- El 1073 apareixen les primeres referències documentades d'una torre al capdamunt de la muntanya de Montjuïc.
- A partir del 1640, i després de successives reparacions, la torre esdevé un fort militar, depenent del Consell Municipal. Ampliat amb tres baluards a partir de 1694, la fortalesa fou parcialment destruïda durant la guerra de Successió. El 1751 es va encarregar una nova fortalesa seguint els models militars de l'època.
- Al carrer d'Anníbal, entre els carrers d'en Margarit i Tapioles hi ha notícia de l'existència d'una sitja amb material del bronze.

Els objectius immediats es centren doncs en recuperar les possibles restes arqueològiques que puguin aparèixer durant la realització de les obres que ha de realitzar l'empresa Espelsa per a la instal·lació d'uns cables de baixa tensió.

6. METODOLOGIA

Per a aconseguir els objectius marcats és necessari adoptar una metodologia sistemàtica i que se'ls adequi. En relació amb la metodologia de registre, la seqüència estratigràfica s'estableix amb el propòsit d'entendre la formació, delimitació, estructuració i ordre de deposició dels diferents estrats. De la mateixa manera, ajuda a interpretar els diversos processos sedimentaris i postdeposicionals que s'han anat produint al llarg del temps a la zona afectada. Sota aquestes premisses, s'ha establert un registre detallat dels diferents estrats que configuren la zona intervinguda utilitzant per a fer-ho el sistema d'Unitats Estratigràfiques (U.E.), que es pot seguir a E.C. HARRIS (1990) i A. CARANDINI (1997), sistema acceptat àmpliament i secundat a Catalunya des de fa tres dècades (TRÓCOLI, SOSPEDRA, 1992). Aquest mètode permet analitzar de forma individualitzada cadascuna de les incidències que afecten la seqüència estratigràfica. La caracterització de les diferents unitats estratigràfiques es detalla en una fitxa. Aquí s'hi registren tots els paràmetres que permeten la seva correcta identificació i descripció, així com també la seva relació física respecte a la resta de les unitats estratigràfiques del jaciment.

La identificació d'una U.E. s'estableix mantenint l'ordre estricte d'aparició durant el procés d'excavació i es duu a terme generalment utilitzant una clau de tres dígits, començant tota la seqüència numèrica per el número 100. A sota de la rasa s'han diferenciat les distintes unitats estratigràfiques (U.E. 101, 102...). Aquesta forma de procedir s'utilitza amb la finalitat d'evitar qualsevol alteració de la seqüència numèrica o algun tipus d'interferència en cas que, durant el procés, sorgeixi una estratigrafia complexa que obligui a acumular unitats estratigràfiques. Quant al mètode d'intervenció immediata respecte als treballs que s'estaven realitzant, hem seguit el del control visual directe. La tasca d'excavació de les rases esmentades s'ha dut a terme seguint la metodologia habitual d'utilització del martell pneumàtic per a aixecar el paviment de lloses i la seva preparació de

morter; i, en segon lloc, l'ús del pic i la pala per a practicar el buidatge del reompliment de les rases fins a trobar la profunditat desitjada, uns 80-90 cm en aquest cas. L'arqueòleg director estigué present durant tot el període d'obertura de les rases, observant el sediment extret amb la finalitat de recuperar les restes de ceràmica, ós, metall, o de qualsevol altra naturalesa, que poguessin sortir.

En aquest cas s'ha decidit donar el mateix numero de UE (100) a tot el tram de rasa tenint en compte la seva escassa longitud i l'absència d'elements diferenciadors significatius de qualsevol naturalesa en tot el seu traçat.

La documentació de la intervenció es completa amb les fitxes de les unitats estratigràfiques trobades, i un registre gràfic, que inclou documentació planimètrica i una selecció fotogràfica de les evidències més representatives del desenvolupament de l'excavació.

7. DESCRIPCIÓ DE LES TROBALLES

L'obra de canalització en rasa per a estendre la canalització i els cables elèctrics de baixa tensió comprenia un tram total de 64 m (50 m en vorera i 16 m en calçada, si bé aquests últims no es van arribar a realitzar per haver sigut instal·lats en una obra anterior quatre tubulars buits que van servir per a passar els cables nous a través d'ells) al carrer d'Anníbal, 1, 2A-2B i de Tapioles, 73 (**Fotografia 1**).

L'actuació arqueològica es va centrà, d'una banda, en el control visual de la realització del tram de rasa per part de l'empresa adjudicatària i, per l'altra, en l'excavació manual per part de la direcció tècnica quan les característiques del sediment extret així ho exigien.

Les obres s'iniciaren el dia 28 de maig i van concloure el 7 de juny. A efectes pràctics, la direcció tècnica considerà oportú atorgar a tot el recorregut de 64 m el mateix número de rasa: la Rasa 100, pel fet que les característiques de l'obra i l'estratigrafia eren idèntics en tot el recorregut de la vorera i perquè els trams de calçada no es van haver de realitzar (com ja hem assenyalat més amunt).

RASA 100

Rasa que va des de l'ET del núm. 1 del carrer d'Anníbal, passa pels tubulars que creuen el paviment del carrer fins al núm. 2A-2B i, seguint per la vorera la actual línia de façana actual, arriba fins el carrer de Tapioles, des d'on —passant per altres tubulars ja instal·lats—, arriba al núm. 73, lloc on s'havia de subministrar línia de baixa tensió. Té una longitud aproximada de 50 m (sense comptar amb els 16 m de calçada), i 50-60 cm de profunditat per 40 cm d'amplada. Tot el tram del carrer d'Anníbal albergava ja un altre servei elèctric anterior d'alta tensió (**Fotografia 2**), amb la qual cosa la hipòtesis inicial relativa a

l'existència d'estructures arqueològiques s'anava contrastant negativament, a més de la presència d'altres serveis d'aigua i gas tant en sentit longitudinal com perpendicular a la direcció de la rasa, en relació amb la cota esmentada de 60 cm.

L'estratigrafia (**Fotografia 3**) constava d'un nivell de paviment format per lloses panot (20x20x4) fetes de ciment i la preparació de formigó, amb 20 cm de potència en total (U.E. 101), i un reompliment de sauló, amb 30-35 cm de potència (U.E.102). Aquest sediment, d'aportació antròpica, forma part de l'ompliment habitual que s'utilitza en el farciment de rases realitzades per a la instal·lació de diferents xarxes subterrànies.

8. CONCLUSIONS

Aquesta intervenció arqueològica, realitzada al carrer de Tapioles, 73 i d'Annibal, 1, 2A-2B, tenia com a fites descobrir i documentar possibles restes arqueològiques conservades durant les obres que l'empresa FECSA-ENDESA tenia previst d'efectuar per a la realització de la canalització en rasa d'una línia elèctrica subterrània de baixa tensió.

En aquest sentit, i com ja ha quedat reflectit a l'apartat anterior, hem de concloure que els resultats han estat negatius. D'una banda, un dels elements que més ha condicionat el volum nul de dades arqueològiques obtingues ha estat l'escassa profunditat on s'ha instal·lat la canalització (50-60 cm), que se suma als reduïts 40 cm d'amplada de què constava la rasa. A això se li ha d'afegir la presència d'altres serveis (aigua i electricitat), instal·lats amb anterioritat i que mantenen una cota similar a la requerida per a aquesta obra; i també el fet de tractar-se d'una excavació preventiva de caràcter molt localitzat i parcial. En definitiva, ha resultat impossible documentar algun tipus de resta constructiva relacionada amb l'ocupació prehistòrica, romana, medieval o moderna, que sabem que en el passat es produí en aquest sector de Barcelona, i per tant només podem afegir que els resultats d'aquesta intervenció difícilment poden aportar respostes als interrogants plantejats al voltant del poblament i l'urbanisme de la ciutat al llarg d'aquestes etapes de la seva història.

9. BIBLIOGRAFIA

- CARANDINI, A. (1997): *Historias en la Tierra. Manual de excavación arqueológica*. Ed. Crítica, Barcelona.
- CEBRIÀ, A., GRANADOS, O., MIRÓ, C., PUIG, F. i ROVIRA, C. (1993): *Montjuïc: poblats, pedreres i foros*, Diputació de Barcelona.
- FERNÁNDEZ FRANCA, Pilar (2005): *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Tapioles, 65-73/Anníbal, 2a-2b. Barcelona. (Codi MHCB: 115/04)*. Arxiu del Servei d'Arqueologia Urbana del M.H.C.B. Ajuntament de Barcelona. Memòria inèdita.
- GRANADOS, Oriol (1991): "Estructura urbana de la ciutat romana", a *Història de Barcelona. Volum 1. La ciutat antiga*. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, S. A. Barcelona.
- HARRIS, E. C. (1990): *Principios de estratigrafía arqueológica*. Ed. Crítica, Barcelona.
- HERNÁNDEZ, Francesc Xavier; VALLÈS, Cristina (1994): *Pagesos i menestrals. La vida al Districte abans de la industrialització*. Arxiu Municipal del Districte de Sants-Montjuïc. Barcelona.
- MIRÓ, Carme (1998): "El passat antic de la muntanya de Montjuïc", a *Els barris de Barcelona. Volum II: Sants – Montjuïc, Les Corts, Sarrià – Sant Gervasi*. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, S. A. Barcelona.
- PIQUER, Esperança (1998): "Antecedents històrics de Sants", a *Els barris de Barcelona. Volum II: Sants – Montjuïc, Les Corts, Sarrià – Sant Gervasi*. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, S. A. Barcelona.
- RIERA i MORA, S.; PALET i MARTÍNEZ, J. M. (1993): "Evolució del sector de Montjuïc-el Port entre l'època romana i altmedieval (III-X): una contribució a l'estudi diacrònic del paisatge", a *III Congrés d'història de Barcelona. La ciutat i el seu territori, dos mil anys d'història*. (Barcelona 20-22 d'octubre de 1993). Ajuntament de Barcelona. Barcelona.
- SÁNCHEZ, Alicia; POMÉS, María (2001): *Historia de Barcelona. De los orígenes a la actualidad*. Ed. Optima, Barcelona.
- TRÓCOLI, Isabel G. i SOSPEDRA, Rafel (Eds.) (1992): *Harris Matrix. Sistemes de registre en Arqueologia (2 vols.)*. Pagès Editors, Lleida.

10. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

INTERVENCIÓ: Tapioles, 73, Anníbal, 1, 2-2b			UE : 101		
Sector: Rasa 100		Codi MHCB: 076/07		Cronologia: Segle XX	
DEFINICIÓ :	Paviment del carrer actual.				
DESCRIPCIÓ :	Superficial format per rajoles panot (20x20x4) fabricades amb ciment i la preparació de formigó que la sustenta, amb 20 cm de potència en total.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a			Equivalent a	
	Rebleix a			Es reblert per	
	Cobreix a	102		Es cobert per	
	Talla a			Tallat per	
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a			Se li entrega	

INTERVENCIÓ: Tapioles, 73, Anníbal, 1, 2-2b			UE : 102		
Sector: Rasa 100		Codi MHCB: 076/07		Cronologia: Segle XX	
DEFINICIÓ :	Rebliment modern de rases de serveis recents.				
DESCRIPCIÓ :	Sauló de color vermellós, de 35-40 cm de potència total.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a			Equivalent a	
	Rebleix a			Es reblert per	
	Cobreix a			Es cobert per	101
	Talla a			Tallat per	
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a			Se li entrega	

11. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

11.1. Documentació Planimètrica

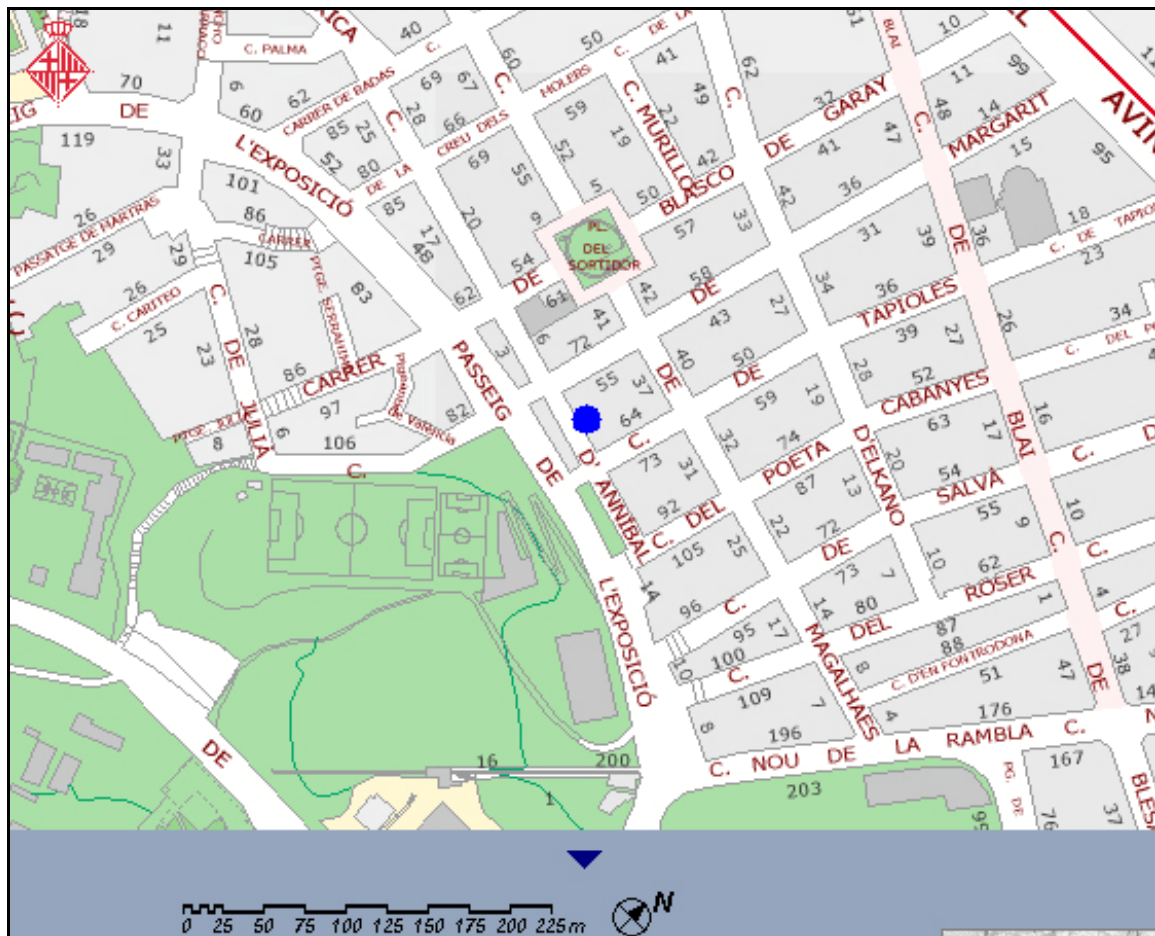

Figura 1: Plànol de situació dels carrers d'Annibal i Tapioles al tram afectat per l'obra.

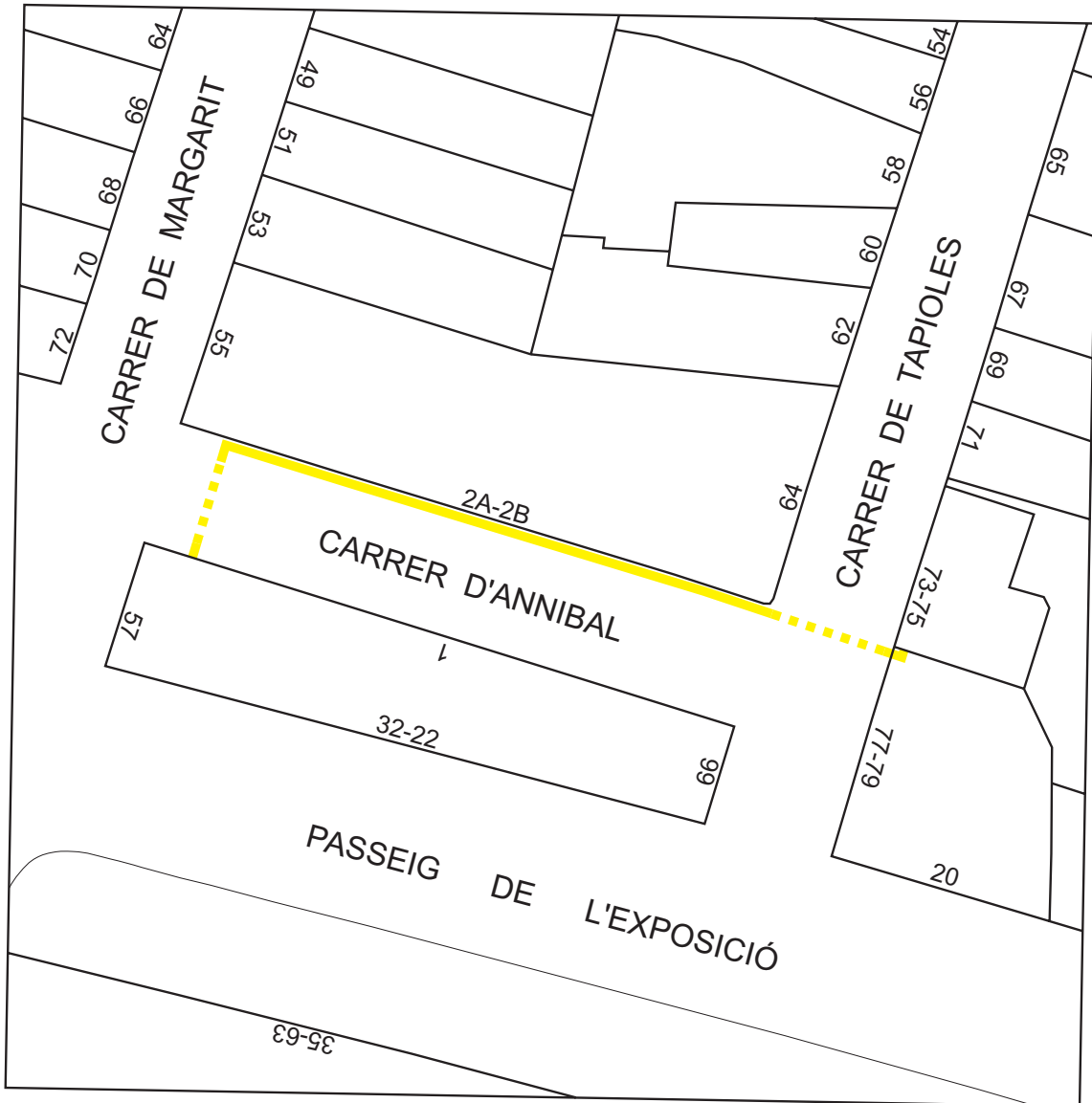
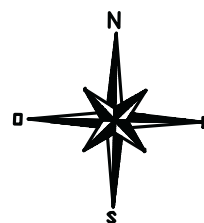

FIGURA 2:
SITUACIÓ DE RASA 100

11.2. Documentació Fotogràfica

Fotografia 1: Vista general del carrer d'Anníbal en el seu tram afectat per l'obra.

Fotografia 2: Tram general de la Rasa 100, amb la línia d'alta tensió en tot el seu recorregut.

Fotografia 3: Estratigrafia de la Rasa 100.